

КАК ДА СИ ИЗБЕРЕМ КМЕТ?

Проф. д-р Евгений ГИНДЕВ

Изборите са първото и основно качество на всяко народовластие, което на научен език се нарича демокрация. От изборното мнозинство произтича легитимността на демократичната власт. Казано с няколко думи: прави са тези, които са повече.

Защо напомням това първо правило на демокрацията?

Искате ли да участвате във формирането на властта? Искате ли да легитимирате властта? Искате ли да бъдете прави?

Ако искате, отидете до урните, гласувайте и станете мнозинство. Това е демокрацията.

Гласувайте, а не се крийте в къщи, по кръчмите, и не дилете политиката на чаша ракия. Правете политика – това също е демокрацията.

Не абдикирайте от вашето свещено право на избор, защото в такъв случай няма на кого да се сърдите.

Това е моят първи призив,

братя и сестри,
госпожи и господа,
а сега за местните избори.

Ние, всички българи, се намираме в много тежко положение. И това не е всичко.

На стр. 2

Председателят на Съюза на тракийските дружества Красимир Премянов на почетна стража пред пантеона в град Маджарово.

На 28 септември т.г в Мемориалния комплекс в Маджарово се състоя Национален събор-поклонение – Ден на тракийската памет на жертвите в геноцида над българите през 1913 г. Тракийци от цялата страна се стекоха на събора. Панахида пред Пантеона извърши Негово преосвещенство Старозагорският митрополит Киприан. В словата бе припомнена трагедията на погиналите 2000 тракийци – жертви за българската народност и християнската вяра. Поднесени бяха венци и цветя, както на Пантеона, така и на паметниците на войводите Димитър Маджаров и Руси Славов, както и на Капитан Петко войвода.

Турската войска влиза в Дедеагач на 19 септември 1913 г. и веднага предупреждава кметовете на българските села населението да напусне града и да се отправи за България, иначе ще бъде унищожено. Когато многохилядният народ чува тази вест, надава такъв сърце-раздиращ вик, че целият „Дедеагач потреперва. Камък да беше човек, не можеше да не проплаче”.

Башибозукът това чака и подкарва с бои и убийства народа към Марица и Фере. Денят е 23 септември. Това съоб-

Проф. Делчо Порязов

щение получават в планината веднага и войводите Димитър Маджаров и Руси Славов. При тях са и въоръжените

1913 г.: ТРАГЕДИЯТА НА ТРАКИЯ

Разорение и изтребление на тракийските Българи. Жестоки факти по кървавия път от Дедеагач до Маджарово

мъже от селата, които не са предали пушките си. Това се отнася най-вече за сачанлийци, които не се подчиняват на заповедта да предадат в Доганхисар оръжието си на четниците и без него да вървят в Дедеагач. Те действително изпращат жените и децата си до Дервент, на 1,0 километра от Дедеагач, и се връщат обратно в горите. По този случай председателят

на Републиката Ангел Карамитрев изрича пред Димитър Маджаров думите: „Сачанлийци пушки не дават”. Пушките действително потрябвали много скоро.

Четниците на двамата войводи и въоръжените мъже от селата пресичат бежанската колона още същия ден близо до гр. Фере. Завързва се люта битка. Стига се и до ръкопашен бой.

В сражението загиват много и от двете страни. Но тъй като българските четници предварително избират позициите и застават от двете страни на движещата се колона, падналите от турците са повече. Истинска трагедия обаче сполетява бежанската колона. Войводите дават указание тя да се отправи наляво към планините над Доганхисар и Сачанли.

На стр. 6

МЪЛНИЯТА, КОЯТО ОЗАРИ

БЪЛГАРСКАТА ПОЕЗИЯ

**ГЕОРГИ ДЖАГАРОВ – ДО МОЗЪКА НА КОСТИТЕ СИ
РОЖБА НА РЕВОЛЮЦИЯТА**

Чавдар ДОБРЕВ

Един от щастливите мигове в моя живот е близкото ми приятелство с Георги Джагаров: големият български писател, създал едни от шедьоврите на нашата поезия през ХХ век. Поет-гръмовец, който изживява мъчително своите и общочовешките вини. Мощен, гръмогласен, но и тихо шепнещ своята изповед. Понякога стихен, друг път носталгичен, събран и лаконичен. Сияйно **вярващ, че човекът е роден за светлина. Мъчително преживяващ всяко крушение и всяка низост, които допускаме във всекидневието си.**

Още в стихотворението „Поезия“ оповести своята поетика - категорично и без апелации (цитирам началните две строфи):

*Не за власт,
не за слава,
не за паметник златен,
не за участ такава
аз дойдох на земята.
Аз дойдох, за да расна
с планината висока,
да рева с доловете,
да блъбукам с потока;
аз дойдох, за да шушна
с напратта и тревата,
да тъмнея с мъглиците
и да светя с росата.*

И любовта, съдбоносната любов, която рисуваше с приглушени багри, в друг момент умееше да я превръща в кълбо от настърхнали страсти, в социален критицизъм, в отчаян вик по щастието, което изчезва:

*Сбогом, казах.
Щом така си решила –
добре...
И морето реве с пълна сила,
това Черно море.*

*...
Есента,
есента,
тя оттука премина,
хвърли донос от жълти листа.
Аз съм хванат.
Осъден. Аз знам –*

*ще загина
върху кладата на любовта.
Духа вятър
и храсти в краката ми влачи.
Хоризонтът е снел капишона си
като палач.
Някой плаче?
Няма смисъл да плачем.
Аз се сливам с вечерния хлад.
(„Есен“)*

Георги Джагаров наказваше директно и безмилостно обществения порок, оценявайки без пощада собствените си отклонения от каузата на идеалиста. В обществото - горд и самовластен, пред собственото огледало – нерядко несигурен, криещ социалните си разочарования. Един пример. Макар и присъединил се след средата на 60-те години към близкото обкръжение на Тодор Живков, той не преставаше да се съмнява в

„подготви“ фаланга от творци с талант, които го считаха за горделивец-диктатор, за карьеристично настроен субект.

Показателно е обаче, че никой не отричаше необикновеното му дарование да вижда сърцевината на жизнените явления и да им придава завършена художествена форма. Даже по-критично отнасящите се към Джагаров колеги признаваха извисеността на произведенията му, борческата им природа, потенциала на съпротивителните му сили срещу социалната и вселенската неправда, изстраданото солидаризиране с участта на България и социалистическия идеал. Всяко негово творение доказваше мощта на индивидуалния му изказ, яростта, с която защитава повярвания идеал, категоричността и покъртителна-

Георги Джагаров

правилността на направения от него избор. Пред мен е споделял съмненията си в начина, по който Живков реализира принципа на народното самовластие. Това му последно качество – **да подлага на проверка нещата от живота, да се съмнява в резултатите от своите действия, да се самообвинява и търси източника на вините в себе си - малцина го знаят.** Впрочем, той прогонваше болката, пронизала тревожните му мисли и с помощта на типичните за артиста жестове на бохема.

Позволяваше си да поглежда към немалко наши колеги от амвона на творческата си предопределеност - рязък и безцеремонен, присмехулен и зъл. Така той, спечелил благоразположеността и доверието на по-вечето съвременни писатели, си

та простота, до които се добира.

Спомням си едно определение, което даде пред мен, в средата на 70-те години (намирахме се на ъгъла на улица „Раковски“ и площад „Славейков“), друг голям поет от следващото поколение – Иван Динков. Вероятно целеше казаното да прозвучи като анекдот, но по-скоро направи скривано в недрата на душата му признание: „България е родила петима поети с огромно чувство за трагедия, за трагичност – Ботев, Яворов, Фурнаджиев, Джагаров и ... моята поезия“.

И досега не мога да разбера до каква степен поетът от Пазарджишкия край вкарваше в действие свойственото си чувство за парадокс, за литературна провокация и доколко правеше искрено самопризнание. Стру-

АЗ, КОЙТО НЕ ИЗБЯГАХ ОТ ПОМПЕЙ

Любомир ЛЕВЧЕВ

*Смъртта е тайнство. Страх... Но край – едва ли.
Земната люлка в пустотата ме люлей.
И чувам сферите кристалните сигнали
аз, който не избягах от Помпей.*

*Преди разкопките да ме разкрият
свит като ембрион, тих, вкаменен
аз просто устоях срещу стихииите.
И забравимото се вкопчи в мен.*

*Аз гледах как вий бягате надолу
към лодки и спасителни лъжи.
Окраща храмовете, вий се молехте
грехът на чужда памет да тежи.*

*Човеци. Зверове... Изчезна всичко.
Как хубав бе пустинният Помпей!
При мен останаха две-три тревички.
И слава допълзя като злодей.*

*Смениха Бог. Проучиха Вулкана.
Градът развратен станал е музей.
И само аз при себе си останах
аз, който не избягах от Помпей.*

„Нова Зора“, която винаги е ценяла българската поезия се прекланя пред паметта на един от нейните първенци - Любомир Левчев. Сбогом, поете! Ти не избяга от Помпей, написа талантливи стихове и според силите си свърши и добри дела.
Почивай в мир!

ва ми се, че Динков, художник на изненадващите, „алогични“ състояния, на „онтологичните“ по смисъла си разочарования (родени в мрака на безкрайни нощи с амбиция да изразят есенцията на новите реалности), в случая споделяше съкровени за него мисли. Имайки предвид творческия опит на останалите четирима „трагици“, би трябвало да се досетим, че тук Динков възприема „трагичното“ от гледна точка на вътрешния, многозначен драматизъм, а не като изображение на „оголени страсти“; като мъчителни победи, но и раздвоени състояния на индивида; като пребиваване на човека в лабиринта на върховния жизнен „избор“; като брод на изпитанията, които извеждат героя до „очистване“, до катарзис. Според мен, конкретно при Джагаров, всичко това се поднася/решава като преход от буреносно самочувствие към скръбни констатации и обратно, като реализъм, с памет за доскоршната му свързаност с естетическия инструментариум на романтизма.

Нека не забравяме, че Джагаров е роден в с. Бяла, Сливенско, на 15 юли, 1925 г., и че 15 юли е

ден първи след разрушаване на Бастилията, на историческия шум на Великата френска революция. По странно стечение на обстоятелствата 1925 г., годината на раждането на Джагаров, е апогей на варварския поход на мракобесието срещу гражданското достойнство на родната ни култура – тогава биват убити, разстреляни, изгорени в пещите на полицията, с отрязани глави и изтръгнати сърца мъчениците на прогреса Гео Милев, Йосиф Хербст, Сергей Румянцев, Георги Шейтанов, Христо Ясенев, Васил Карагъзов, Никола Гинев... и още десетки и стотици други български интелектуалци.

Георги Джагаров носеше пламък, характерен за личностите, които се отдават на някакъв идеал, в случая социалния. Висок, снажен, с гъсти черни коси, натрапчиво тъмнолик, надянал бяла риза и костюм, който отговаряше донякъде на телосложението му, с наметнато палто, което се вееше лежерно, още като млад поет крачеше с походката на победител. Нека другите вървят след него, не той след тях!

На стр. 11